

484

1

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

Latvijas PSR
Centrālais valsts Oktobra revolūcijas
un sociālisma celtniecības arhīvs

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Antikas literatūras tulkojums
Augusts Šiešens
(1888. - 1964)

Fonds № 484
Spriests № 1
par 1920. - 1943. g.

4048. 42

1

Latvijas PSR Centrālais Valsts
Oktobra revolūcijas un sociālisma celtniecības
arhīvs

Antīkās literatūras tulkotājs

AUGUSTS ĢIEZENS

(1888. - 1964.)

Fonds Nr.484

Apraksts Nr.1

par 1920.-1943.g.

Priekšvārds.

Augusts Ģiezēns dzimis 1888.gada 15.decembrī Jaunpiebalgas pagasta "Murdēnos".

1905.-10.g. mācījies Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā, pēc tā beigšanas strādājis par skolotāju Mālpils draudzes skolā (1910.-11.) un Bērzaunes ministrijas skolā (1911.-16.).

Studēja filologiju Tērbatas (1916.-18.) un Petrogradas universitātē (1919.).

1919.g. "Latvijas Vēstnesī", "Jaunākajās ziņās", "Latvju grāmatā" u.c. izdevumos sāka publicēt pirmos grieķu un latīņu literatūras tulkojumus un recenzijas.

Pēc Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātes beigšanas (1920.) līdz 1924.gadam strādāja Rīgas pilsētas 2.vidusskolā.

1925.g. papildināja zināšanas Berlīnē, Frīdriha Vilhelma universitātē, kur klausījās izcilu antīkās literatūras speciālistu lekcijas.

Atgriezies Rīgā vadīja latīņu valodas kursus (līdz 1932.g) 1927.g. paralēli uzsāka strādāt par skolotāju Rīgas pilsētas 1.gimnāzijā (līdz 1944.g.), pēc tam līdz pensijai (1951.g.) Rīgas L.Paegles 1.vidusskolā.

A.Ģiezēns miris 1964.gada 23.janvārī, apglabāts Jaunpiebalgas kapos.

A.Ģiezēns devis nozīmīgu ieguldījumu latviešu literatūrā kā antīkās literatūras tulkotājs un valodnieks. Gadu desmitiem strādājis rūpīgi atdzejojams Homēra, Sofokla, Aristofāna, Vergīlija, Apuleja, Plauta u.c. autoru sacerējumus un kļuvis pazīstams ar veiksmīgiem dzejas tulkojumiem un lietpratīgiem komentāriem.

Ar savu tulkošanas darbu Augusts Ģiezēns iemantojis kā lasītāju, tā arī kritikas atzinīgu novērtējumu, kas viņu ierindo mūsu literatūras vēsturē kā izcilu antīkās dzejas un drāmas tulkotāju latviešu valodā.

A.Ģiezēns pazīstams arī kā vairāku mācību grāmatu autors.

Sarakstījis latīņu un latviešu valodas gramatikas skolām.

Galvenie tulkojumi:

Sofokla "Antigone" (1920), Apuleja "Amors un Psihe" (1922),
"Zelta ēzelis" (1959.); Aristoteļa "Poētika" (1924.,1959.);
Homēra "Iliāda" (1936., 1961.) un "Odiseja" (1943., 1967.),
Aristofāna "Komēdijas" (1960.), Vergīlija "Eneīda" (1970.) u.c.

II

LPSR CVORA A.Ģiezena personas fonds pieņemts no LPSR CVVA 30.07.86., pamatojoties uz LPSR Ministru Padomes Galvenās arhīvu pārvaldes 1985.gada 23.augusta pavēli Nr.53 par PSRS Valsts Arhīvu Fonda dokumentu klasifikācijas precizēšanu republikas CVA.

Fonds pieņemts LPSR CVORA glabāšanā ar inventāro aprakstu, kopā 42 lietas par laika posmu no 1920.g. līdz 1943.gadam.

Fonda dokumentu sastāvs nepilnīgs. Dokumenti sniedz ziņas galvenokārt par A.Ģiezena saimniecisko darbību un materiālo stāvokli. Fondā ietilpst samērā plašs A.Ģiezena radošais materiāls, tomēr daļa rokrakstu saglabājušies tikai daļēji (Homēra "Iliāda" un "Ūdiseja", Plauta "Ģustekņi"). Manuskripti bojāti, tipogrāfijas eksemplāri.

1987.gada oktobrī veikta personas fonda dokumentu zinātniska aprakstīšana un tehniskā apstrāde. Izveidotas 52 lietas, sastādīts apraksts Nr.1 un priekšvārds. Dokumenti sistematizēti pamatojoties uz sistematizācijas shēmu, grupās - pēc hronoloģiskā principa.

Daļa A.Ģiezena biogrāfisko un radošā darba dokumentu glabājas Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzejā. V.Lāča Valsts bibliotēkas Rokrakstu nodaļā glabājas dažas A.Ģiezena fotogrāfijas.

Priekšvārdu sastādīja
vec.arhīviste

A. Gūtmane

Dokumentu sistematizācijas shēma.

- 1. Rokraksti.
 - 1.1. Mācību grāmatas.
 - 1.2. Antīkās literatūras tulkojumi no grieķu un latīņu valodas.
- 2. Biogrāfiskie dokumenti.
- 3. Īpašuma - saimnieciskie un sadzīves rakstura dokumenti.
 - 3.1. Materiāli par namu Rīgā, Alises ielā 5, tā iegādi un ekspluatāciju.
 - 3.2. Materiāli par ienākumiem un izdevumiem.

Izmantotās literatūras saraksts.

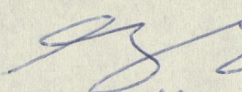
1. A.Apīnis. Skolnieka atmiņas.- "Karogs" - 1973.,Nr.12.
2. "Celtne" - 1935., Nr.4.
3. K.Egle. Augustu Ģiezenu pieminot. - "Literatūra un māksla" - 1964., Nr.5.
4. Latviešu literatūras darbinieki. - R., 1965.
5. Latvijas Padomju Enciklopēdija. - R., 1986., 3.sēj.
6. Методические рекомендации по работе с документами личного происхождения. - ЦГАЛИ, М., 1967.

4

УТВЕРЖДЕНО протоколом ЭПК ЦГАОР Латвийской ССР от <u>30.11.87</u> № <u>9</u>

Apstiprinu

LPSR CVORA direktors

 R. Čubarovs

22.12.87.

Nr. p.k.	Lietu virsraksti	Galējie dati	Lapu skaits	Piezīmes
1	2	3	4	5
1. Rokraksti.				
1.	Latīņu valodas gramatika I daļa. § 5.-62. Manuskripts.	b.d.	51	
2.	Tas pats. I daļa. § 63.-100. Manuskripts.	b.d.	64	
3.	Tas pats. II daļa. § 101.-171. Manuskripts.	b.d.	86	
4.	Tas pats. II daļa. § 170.-200. Saturā rādītājs. Manuskripts.	b.d.	72	
5.	Latīņu valodas hrestomātija. I daļa. Manuskripts.	b.d.	37	
6.	Tas pats. II daļa. Manuskripts.	b.d.	36	
7.	Tas pats. Temati tulkojumiem latīņu valodā. Manuskripts.	b.d.	40	
8.	Tas pats. Latīņu-latviešu vārdnīca. I daļas tekstu tulkošanai. Manuskripts.	b.d.	45	
9.	Tas pats. Latīņu-latviešu vārdnīca. II daļas tekstu tulkošanai. Manuskripts.	b.d.	35	
10.	Tas pats. Latviešu-latīņu vārdnīca. Manuskripts.	b.d.	42	

1	2	3	4	5
11.	Latīņu valodas hrestomātija. Latīņu-latviešu vārdnīca. Satura rādītājs.Manuskripts.	b.d.	65	
12.	Latviešu gramatika. Sistemātisks kurss.I daļa. Fonētika un morfoloģija. § 1.-63. Manuskripts.	1925.	77	
13.	Tas pats. Sistemātisks kurss.I daļa. § 64.-93.Manuskripts.	1925.	79	
14.	Tas pats. Sistemātisks kurss.II daļa. Sintakse. §1.-50.Manuskripts,	1926.	60	
15.	Tas pats. Sistemātisks kurss.II daļa. Sintakse. §51.-86.Manuskripts.	1926.	66	
16.	Sofokla tragēdijas "Antigone" tulkojums. Otrs.izd. Manuskripts.	/1920./	71	
17.	Ovidija "Metamorfozas". Izskaidrojis A.Ģiezens. II daļa. Ievadam.Manuskripts.	1922.	22	
18.	Tas pats. Paskaidrojumi.Manuskripts.	1922.	110	
19.	Tas pats. II daļa. Vārdnīca(I-XI nodaļām). Manuskripts.	1922.	60	
20.	Tas pats. III daļa. Vārdnīca(XII-XXII nodaļām). Manuskripts.	1922	64	trūkst 86.lpp.
21.	T.M.Plauta komēdijas "Ģūstekņi" tulkojums. Manuskripts.	1932.	115	trūkst lapas
22.	Homēra "Iliāda". Tulkojums. Priekšvārds. Manuskripts.	1936.	26	
23.	Tas pats. 1.,2.dziesma.		47	

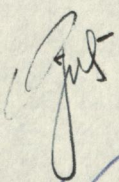
1	2	3	4	5
24.	Homēra "Iliāda".Tulkojums. 3., 6. dziesma.		36	
25.	Tas pats. 7., 8. dziesma.		38	
26.	Tas pats. 9., 18.dziesma.		43	
27.	Tas pats. 19., 20.dziesma.		34	
28.	Tas pats. 21., 22.dziesma.		41	
29.	Tas pats. 23., 24.dziesma.		61	
30.	Homēra "Odiseja".Tulkojums. 5., 6. dziesma.Manuskripts.	b.d.	23	
31.	Tas pats. 7.,8.dziesma.		34	
32.	Tas pats. 9.,10.dziesma.		43	
II.Biogrāfiskie dokumenti.				
33.	Jelgavas rajona kulturālo vērtību aizsardzības komi- sijas locekļa komandējuma apliecība.	13.01.20.	1	
34.	Lekciju apmeklējumu grāmatina Frīdriha Vilhelma Berlīnes universitātē.	1925.g. jūnijs	6	
35.	Ģimenes hronika.II daļa. (1816.-1855.)	1932.	115	
36.	Apsveikuma telegrammas 50.gadu jubilejā.	15.12.38.	3	
III.Īpašuma-saimnieciskie un sadzīves rakstura dokumenti.				
37.	Dokumenti un dokumentu noraksti par īpašuma tiesībām.	1930.- 1943.	9	

1	2	3	4	5
38.	Būvprojekts namam Rīgā, Alīses ielā 5.	08.04.37.	3	
39.	Paziņojumi Rīgas pilsētas valdei par nekustamā īpa- šuma apdzīvojamo telpu lietotājiem, īres maksām u.c.	1938.- 1940.	14	
40.	Nekustāmās mantas(nams Rīgā, Alīses ielā 5) ieņē- mumu un izdevumu norēķini.	1937.	9	
41.	Tas pats.	1938.	40	
42.	Tas pats.	1939.	47	
43.	Tas pats.	1940. I-IV	8	
44.	Tas pats.	1942.	13	
45.	Tas pats.	1943.	12	
46.	Rēķini un kvītis ^{par} (apmaksātiem remontdarbiem.	1940. I-IV	44	
47.	Tas pats.	1942. IX-XII	36	
48.	Tas pats.	1943. I-X	43	
49.	A.Gulbja norēķini par komisijā saņemtām un pārdotām A.Čiezera grāmatām.	1931.- 1939., 1941.- 1942.	21	
50.	Paziņojumi Rīgas pilsētas valdei par ienākumiem un izdevumiem, t.s. arī par grāmatu sarakstīšanu un izdošanu.	1936.- 1939.	18	

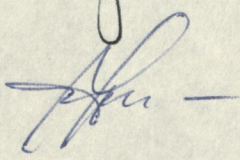
1	2	3	4	5
51.	Izraksts no 03.07.40. tiesas lēmuma par A.Ģiezenampiede-rošo ķīļu zīmju iekīlāšanu. Izrakstījis A.Ģiezens.			2
52.	Īres kvītis.	1941(daļēji), 1942.I-V		16
53.	Pārstrādātais fonda lietu apraksts.	1953.g.		3

Aprakstā ierakstītas 53 (piecdesmit trīs) lietas no Nr.1 līdz Nr.53.

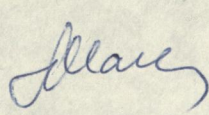
Aprakstu sastādīja
vec.arhiviste

A.Gūtmane

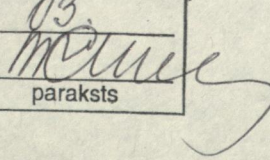
Vecākā fondu
glabātāja

I.Kursiša

Nodaļas vadītāja

S.Maculēviča

12. 11.87.

PĀRBAUDĪTS	
20 <u>15.</u> g.« <u>31.</u> » <u>03.</u>	
amats	paraksts

✓
Sint apraxtē saņemoties
11 priekšadmit / kafas

1 kat. arhiviste Skovsniā

06.01.88

